

Bảo lưu thời gian tham gia bảo hiểm xã hội thay vì rút một lần

21:26 15/04/2023

Tác giả: Đang cập nhật

Nhằm khuyến khích người lao động (NLĐ) ở lại hệ thống bảo hiểm xã hội (BHXH) để được thụ hưởng tối đa các quyền lợi dài hạn khi NLĐ đến tuổi nghỉ hưu, tránh những thiệt hại bất lợi khi NLĐ hưởng BHXH một lần, tại dự thảo Luật BHXH (sửa đổi) đã bổ sung nhiều quy định nhằm mở rộng, gia tăng lợi ích để mọi NLĐ có thêm cơ hội để được hưởng lương hưu.

Khi chọn hưởng BHXH một lần, các quyền lợi của NLĐ sẽ bị hạn chế hơn rất nhiều so với hưởng lương hưu.

Bao năm nay, ngày nào cũng vậy, trong khi mọi người còn đang say giấc nồng thì bà Hoàng Thị Lan (Hoàng Mai - Hà Nội) đã phải dậy để kịp đồ xôi mang ra chợ bán. Ở tuổi 60, không có lương hưu, không có trợ cấp, mọi khoản chi tiêu, bà đều trông chờ hết vào nghề bán xôi này.

Trước đây, bà từng có thời gian làm công nhân sau đó, chọn nghỉ việc theo chế độ 176 (nghỉ việc nhận các chế độ trợ cấp một lần). Khoản tiền mấy chục triệu nhận về khi đấy chỉ đủ để mua bộ bàn ghế và một chiếc xe đạp cho gia đình. Kể về cảnh chật vật mưu sinh, bà Lan tiếc nuối cho quãng thời gian đã từng đóng BHXH trước đây của mình.

“Giờ tuổi cao, đáng lẽ được nghỉ hưu an nhàn thì hàng ngày mình vẫn phải lo mưu sinh kiếm sống. Chỉ sợ lúc ốm đau, lại không có đồng ra đồng vào. Nhìn sang bà hàng xóm lĩnh lương hưu hằng tháng mà mình lại ao ước, giá như hồi đó suy nghĩ kỹ lưỡng hơn, không lựa chọn rút trợ cấp một lần...”, bà Lan thở dài.

Cùng cảnh ngộ này, chị Bùi Thị Hạt (tỉnh Nam Định) từng làm cho một công ty may trong miền Nam được 9 năm 7 tháng. Năm 2021, khi dịch COVID-19 bùng phát, chị Hạt phải nghỉ việc, chồng chị cũng mất việc sau đó. Hai vợ chồng trở về quê làm công việc tự do. Đến giữa năm ngoái, chị Hạt làm thủ tục xin rút BHXH một lần để có khoản tiền trang trải cuộc sống.

"Khoản tiền đó qua mấy tháng dịch bệnh thì cũng hết. Giờ thấy bố mẹ già vẫn phải bươn chải nhiều nghề, không có lương hưu, không có thẻ BHYT đi khám chữa bệnh, chị mới cảm thấy hối tiếc, muốn đóng lại khoản tiền BHXH đã rút mà không được chấp nhận bởi quy định của pháp luật. Vợ chồng chị dự định, tháng tới, sẽ nộp đơn xin tuyển dụng vào làm công nhân ở công ty gần nhà, để lại được tham gia BHXH", Chị Hạt cho biết.

Theo chia sẻ của nhiều NLĐ, số tiền rút BHXH một lần có thể “ra tã, ra mún” nhưng cũng chỉ đủ trang trải trong vài tháng ngắn ngủi và lại tiếp tục lo mưu sinh cho tuổi già. Tình trạng này không chỉ gây thiệt thòi lớn về quyền lợi của NLĐ, mà còn tạo hệ lụy cho an sinh xã hội quốc gia khi dân số nước ta đang bắt đầu già hóa.

Theo BHXH Việt Nam, khi chọn hưởng BHXH một lần, các quyền lợi của NLĐ sẽ bị hạn chế hơn rất nhiều so với hưởng lương hưu. Đó là, NLĐ không còn trong hệ thống BHXH được Nhà nước bảo hộ, mất cơ hội được hưởng lương hưu hằng tháng – nguồn thu nhập ổn định, hữu ích khi về già.

Người tham gia BHXH khi đã hưởng lương hưu thì mức lương hưu sẽ được điều chỉnh định kỳ theo chỉ số giá tiêu dùng và mức tăng trưởng kinh tế (từ năm 2003 đến nay, Nhà nước đã điều chỉnh tăng lương hưu 17 lần, với mức tăng từ khoảng 7,5% đến 9,3% cho mỗi lần điều chỉnh, tùy theo nhóm đối tượng).

Thêm vào đó, NLĐ mất đi cơ hội được cấp thẻ bảo hiểm y tế miễn phí trong suốt thời gian hưởng

lương hưu để hưởng các quyền lợi về khám chữa bệnh BHYT, chăm sóc sức khỏe khi tuổi già, độ tuổi dễ gặp bất trắc về sức khỏe nhất của mỗi người.

Một thiệt thòi khác là thân nhân của NLD không được hưởng chế độ tử tuất khi không may NLD qua đời. Bởi nếu người đang hưởng lương hưu không may qua đời thì người lo mai táng sẽ được nhận một lần trợ cấp mai táng bằng 10 lần mức lương cơ sở tại tháng người hưởng lương hưu qua đời và thân nhân được hưởng trợ cấp tử tuất hằng tháng hoặc một lần.

Ngoài các yếu tố trên, khi rút BHXH một lần, số tiền họ nhận được sẽ thiệt thòi hơn số tiền họ đã đóng vào Quỹ BHXH. Theo quy định hiện hành, tổng mức đóng BHXH vào quỹ hưu trí, tử tuất là 22% mức tiền lương tháng làm căn cứ đóng BHXH của NLD.

Trong đó, NLD đóng 8% và người sử dụng lao động đóng 14%, tổng mức đóng vào quỹ BHXH hằng năm bằng 2,64 tháng lương. Nếu NLD hưởng BHXH một lần thì mức hưởng mỗi năm đóng BHXH chỉ bằng 1,5 tháng mức bình quân tiền lương tháng đóng BHXH cho những năm đóng trước năm 2014 và bằng 2 tháng mức bình quân tiền lương tháng đóng BHXH cho những năm đóng từ năm 2014 trở đi.

Như vậy, nếu lĩnh BHXH một lần, NLD sẽ mất đi khoảng 1,14 tháng lương đối với mỗi năm đóng BHXH trước năm 2014 và khoảng 0,64 tháng lương đối với mỗi năm đóng BHXH sau năm 2014...

Trong trường hợp, với những khó khăn trước mắt (do mất việc làm, giảm sút thu nhập gây nên), NLD hoàn toàn có thể bảo lưu thời gian đóng BHXH, để khi có điều kiện thì tiếp tục tham gia BHXH bắt buộc hoặc tham gia BHXH tự nguyện.

Trong giai đoạn bảo lưu thời gian đóng BHXH, nếu không may NLD qua đời, gia đình được hưởng trợ cấp mai táng bằng 10 tháng lương cơ sở, thân nhân tùy theo điều kiện được hưởng trợ cấp tuất hằng tháng (tối đa 4 người) đến khi trưởng thành (nếu là con) hoặc hưởng đến khi qua đời (nếu là vợ, chồng hoặc cha, mẹ đã hết tuổi lao động và không có thu nhập hoặc có thu nhập nhưng thấp hơn mức lương cơ sở); trường hợp nhận trợ cấp tuất một lần thì mức trợ cấp được tính như BHXH một lần.

Nhằm khuyến khích NLD ở lại hệ thống BHXH để được thụ hưởng tối đa các quyền lợi dài hạn khi NLD đến tuổi nghỉ hưu, tránh những thiệt hại bất lợi khi NLD hưởng BHXH một lần, tại dự thảo Luật BHXH sửa đổi lần này đã bổ sung nhiều quy định nhằm mở rộng, gia tăng lợi ích cho NLD để mọi NLD có thêm cơ hội để được hưởng lương hưu.

Trong thực tế đã có rất nhiều trường hợp khi đã nhận BHXH một lần muốn nộp lại tiền để phục hồi số năm đã tham gia BHXH cho đủ điều kiện hưởng lương hưu, nhưng pháp luật về BHXH chưa quy định về trường hợp này.

Vì vậy, NLD nên cân nhắc kỹ trước khi quyết định hưởng BHXH một lần. Cách hữu hiệu nhất để có "tuổi già an yên", không phụ thuộc vào con cháu là có nguồn tài chính ổn định qua lương hưu hằng tháng khi về già và được cấp thẻ bảo hiểm y tế để chăm sóc sức khỏe trong suốt thời gian hưởng lương hưu.

Nam Nguyễn

Link bài viết: <https://nguoilambao.vn/nguoi-lao-dong-nen-bao-luu-thoi-gian-tham-gia-bao-hiem-xa-hoi-thay-vi-rut-mot-lan>